

**ЄВРОПА
БЕЗ БАР'ЄРІВ**
громадська організація

ІНТЕГРОВАНЕ УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ

огляд медіа-простору

жовтень 2023

Проект «Підтримка ЄС у зміцненні інтегрованого управління кордонами в Україні-Стойкість (EU4IBM-Стойкість)» фінансується Європейським Союзом та впроваджується Міжнародним центром розвитку міграційної політики (ICMPD).

<https://ibm.in.ua/>

Зміст

Резюме	4
Рух осіб і товарів.....	5
Нові ініціативи	5
еЧерга	5
NCTS	6
Зелений коридор	6
Міжвідомча та міжнародна співпраця	6
Інфраструктура	7
Публікації та аналітика.....	9

Резюме

Жовтень 2023 року став багатим на інфраструктурні новини. Вперше за 18 років запустили поїзди до Варшави через Раву-Руську, готується до відкриття залізничний рух на ділянці Хирів – Старжава – Санок.

Україна та Румунія підписали низку важливих документів щодо відкриття нових сполучень та розбудови інфраструктури.

Україна та Молдова підписали протокол про спільний контроль на ще одному пункті пропуску, а тристоронній пункт пропуску Рені-Джурджулешть-Галац між Україною, Румунією та Молдовою може зазнати масштабних змін. У разі успіху нового проєкту “Зелений коридор” пропускна здатність на цій ділянці може зрости у 5 разів.

Рух осіб і товарів

За 10 місяців 2023 року на в'їзд та виїзд український кордон перетнуло 30,1 млн осіб, на 6% більше за аналогічний період минулого року. Співвідношення в'їзду та виїзду практично рівне, на відміну від минулого року, коли переважав виїзд. У помісячному розрізі рух через кордон зменшується з літа – у жовтні пасажиропотік був на 7% меншим ніж у вересні¹.

Протягом січня – вересня 2023 року в Україну імпортували товарів на суму \$46,6 млрд, а експортували – на суму \$27,1 млрд. Країни, з яких найбільше імпортували товарів до України: Китай – \$7,4 млрд, Польща – \$4,9 млрд і Туреччина – \$3,7 млрд.

Експортували з України найбільше до Польщі – на \$3,7 млрд, Румунії – на \$3 млрд, Туреччини – на \$1,9 млрд².

6 жовтня внаслідок російської атаки дронами-камікадзе було призупинено роботу пункту пропуску Орлівка-Ісакча в Одеській області на кордоні з Румунією³.

Триває робота морського коридору. Станом на 27 жовтня коридором на вхід скористалося 62 судна, 37 – вже експортували понад 1,3 млн тонн української агропродукції та інших вантажів⁴.

Нові ініціативи

єЧерга

У кінці жовтня у рамках проекту **єЧерга для перетину кордону** розпочинається **тестування камер автоматичної фіксації** в найбільшому вантажному пункті пропуску «Ягодин – Дорогуськ». Камери допоможуть перевіряти, чи є транспортний засіб в системі єЧерга, та автоматизують процес перетину кордону.

Тестування камер триватиме кілька тижнів, після чого вони будуть запущені у повноцінну роботу. На випадок відключень світла та перебоїв з інтернетом вже пропрацьовано питання резервного живлення та доступу до мережі.

У випадку перетину кордону незареєстрованого в системі єЧерга транспорту, наприклад медичного, у системі буде відмітка про це рішення уповноваженої особи.

Аналогічну новацію заплановано впровадити для ще 15 пунктів пропуску⁵.

1 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/%20video%20-za-10-misyaciv-ukrainskiy-kordon-peretnuli-ponad-30-mln-osib-43-tisyacham-vidmovleno-u-propusku/>

2 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/za-9-misiatsiv-2023-roku-tovaroobig-sklav-737-mlrd-1324>

3 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/1696568982-v-poromnomu-punkti-propusku-orlivka-timchasovo-prizupineni-propuskni-operacii/>

4 <https://mtu.gov.ua/news/34839.html>

5 <https://mtu.gov.ua/news/34840.html>

NCTS

Початок застосування NCTS Фаза 5 в Україні перенесено на 1 грудня 2023 року. Таке рішення було узгоджено з представниками Генерального директорату з питань оподаткування та митного союзу (DG TAXUD).

Наразі на рівні DG TAXUD прийнято рішення щодо продовження перехідного періоду для країн-учасниць Конвенції про процедуру спільного транзиту для запровадження NCTS Фаза 5. Так, дату остаточного переходу усіх країн на застосування NCTS Фаза 5 відкладено до січня 2025 року⁶.

Зелений коридор

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури розпочало перемовини із Молдовою та Румунією щодо **створення «зеленого коридору» між пунктами пропуску «Рені (Україна) – Джурджулешти (Молдова) – Галац (Румунія)»** для пришвидшення руху товарів та експорту української аграрної продукції.

Рішення передбачає спільний контроль між Україною та Молдовою та скоординований контроль між Молдовою та Румунією, щоб зменшити кількість зупинок для вантажівок та відповідно пришвидшити контроль.

Окрім цього, план запуску «зеленого коридору» передбачає реконструкцію дороги Рені – Галац і розширення її з 2 до 4 смуг, та розбудову ПП Рені, щоб уможливити спільний контроль з представниками Молдови на території України. Наразі пункт пропуску «Рені – Джурджулешти» за добу пропускає близько 50 вантажівок, зелений коридор може збільшити пропускну здатність до 250⁷.

Міжвідомча та міжнародна співпраця

За підсумками візиту Президента України Володимира Зеленського **до Румунії було ухвалено спільну заяву** Президента України Володимира Зеленського і Президента Румунії Клауса Йоханніса, кілька пунктів якої було присвячено транзиту збіжжя, зокрема задекларовано подвоєння обсягів транзиту, відкриттю нової залізничної гілки. Задекларовано відданість обох сторін “розвитку наявної транспортної інфраструктури, полегшення перетину кордону та усунення вузьких місць, а також створення нових пунктів перетину кордону”⁸.

16 жовтня відбулась робоча зустріч керівництва прикордонних відомств України, Молдови та Європейської агенції з прикордонної та берегової охорони FRONTEX. Вперше в історії офіцери **FRONTEX розпочали прикордонні перевірки за межами**

⁶ <https://customs.gov.ua/news/ncts-26/post/pochatok-zastosuvannia-ncts-faza-5-v-ukrayini-pereneseno-na-1-grudnia-2023-roku-1345>

⁷ <https://mtu.gov.ua/news/34829.html>

⁸ <https://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-i-pr-86229>

Європейського Союзу – на пункті пропуску Паланка на українсько-молдовському кордоні⁹.

Україна та Молдова підписали **протокол щодо організації спільного контролю** на пункті пропуску для залізничного сполучення «Новосавицька-Кучурган» на території України. Раніше спільний контроль було запроваджено на залізниці в пункті пропуску «Серпневе 1 – Басараб'яска»¹⁰.

5 жовтня 2023 року українські **прикордонники взяли участь у вебінарі, присвяченому технічним засобам**, які застосовують правоохоронні органи Литви для управління своїми силами та запобігання корупції. Під час вебінару литовські експерти ознайомили українських правоохоронців із особливостями роботи різних типів камер для відеофіксації (натільні, автомобільні та для приміщення), які використовують у своїй роботі литовські поліцейські та прикордонники¹¹.

З 17 по 19 жовтня **делегація Держмитслужби відвідала Болгарію** у рамках навчально-ознайомчого візиту, організованого за сприяння Програми підтримки управління державними фінансами ЄС в Україні (EU4PFM). Візит передбачав ознайомлення з ключовими напрямками митної справи, які Україні належить гармонізувати до практики ЄС у контексті заявки на вступ до Євросоюзу. Олег Ніколайчук, заступник Голови Держмитслужби з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій та цифровізації, презентував **Стратегічний план цифрової трансформації української митниці та портфель проєктів на 2023-2026 роки**¹².

ДПСУ отримала від партнерів з ЄС **500 комплектів сучасних радіостанцій**, загальна вартість комунікаційного обладнання становить понад пів мільйона євро. Допомога надана у рамках проєкту «Підтримка ЄС у зміцненні інтегрованого управління кордонами в Україні – стійкість (EU4IBM-Resilience)»¹³.

Інфраструктура

15 жовтня вперше за 18 років вирушив **поїзд до Варшави з прикордонної станції Рава-Руська** у Львівській області¹⁴. Поїзд курсує маршрутом Коломия – Львів – Варшава. Пасажири проводять в дорозі від початкової до кінцевої станції майже 14 годин: від Львова до Рави-Руської – всього 1,5 години сучасним дизель-поїздом українського виробництва з доступом до Wi-Fi через Starlink, а в Рави-Руській

9 <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/frontex-initiates-first-line-border-checks-outside-eu-nXm20J>

10 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/ukraina-ta-respublika-moldova-budut-zdiysnyuvati-spilniy-kontrol-u-punkti-propusku-kuchurgan-novosavicke/>

11 <https://ibm.in.ua/2023/10/05/obmin-ideiamy-shchodo-zapobihannia-koruptsii-ukrainski-prykordonnyky-yvchaiut-dosvid-lytovskykh-koleh/>

12 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/pidgotovka-do-vstupu-v-ies-ukrayina-vivchaie-dosvid-bolgariyi-shchodo-garmonizatsiyi-mitnogo-zakonodavstva-it-sistem-ta-protsehur-1339>

13 https://ibm.in.ua/2023/10/13/eu-upgrades-communication-capabilities_dpsu/

14 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/pershi-205-pasazhiriv-peretnuli-kordon-potyagom-rava-ruska-varshava/>

пасажирів здійснюють пересадку з поїзда української ширини колії (1520 мм) на поїзд польського перевізника SKPL європейської колії (1435 мм) і зворотно. Поїздка від Рава-Руської до Варшави займає 8 годин¹⁵.

Укрзалізниця планує подовжити маршрут нового поїзда Варшава – Рава-Руська – Львів – Коломия до Чернівців. В експериментальному режимі поїзд №868/867 відправлятиметься з Чернівців через Івано-Франківськ та Львів до Рава-Руської 15, 17, 19, 21, 25 та 27 листопада о 3:02, прямуватиме через Снятин, Заболотів, Коломию, Івано-Франківськ, Калуш, Долину, Моршин, Стрий, Львів, Брюховичі та Жовкву і прибуватиме до Рава-Руської о 9:58¹⁶.

Триває реконструкція ділянки автодороги Т-14-04 Червоноград – Рава-Руська у рамках **польського кредиту**. Роботи заплановано завершити у 2024 році¹⁷.

26 жовтня, відбувся **аукціон закупівлі на поточний середній ремонт** автомобільної дороги загального користування місцевого значення С141711 Дроздовичі – Міженець – Бісковичі км 0+000 – км 31+000 Львівської області. Відремонтована прикордонна дорога стане новим сполучення до МПП Нижанковичі – Мальховіце та залізничних станцій Нижанковичі та Хирів¹⁸.

До кінця року заплановано запустити у Львівській області **залізничне сполучення на ділянці Хирів – Старжава – Санок** з подальшим виходом на місто Краків. “Залізнична інфраструктура (колії, станції) в межах України на ділянці держкордон – Нижанковичі – Хирів – держкордон (Смільниця) готова до експлуатації рухомим складом по колії 1435 мм та може експлуатуватися польськими перевізниками”, – повідомив заступник начальника Львівської ОВА Юрій Бучко. На другому етапі планується запуск залізничного сполучення на ділянці Хирів-Нижанковичі-Перемишль. Третій етап це будівництво колії 1435 мм до міста Самбір¹⁹.

У **Чернівецькій області** триває реконструкція 2 км ділянки автошляху Т-26-01 Чернівці – Вашківці – Путила – КПП «Руська» з під'їздом **до перспективного ПП «Шепіт»**. Наразі ремонтно-будівельні роботи виконані на 65%²⁰.

Уряд України ухвалив рішення про спрямування коштів гранту за проектом «Відновлення критично важливої логістичної інфраструктури та мережевого сполучення (RELINC)» у сумі **1,8 млрд гривень, на відновлення критично важливої логістичної інфраструктури**²¹.

15 <https://mtu.gov.ua/news/34826.html>

16 <https://loda.gov.ua/news/82601>

17 <https://restoration.gov.ua/press/news/57499.html>

18 <https://loda.gov.ua/news/82692>

19 <https://loda.gov.ua/news/82452>

20 <https://cv.restoration.gov.ua/press/news/57490.html>

21 <https://www.kmu.gov.ua/news/18-miliarda-hryven-bude-spriamovano-na-vidnovlennia-krytychno-vazhlyvoi-lohistychnoi-infrastruktury>

За новими бюджетними програмами на відновлення мереж залізничного сполучення Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури отримає 912 млн 204 тис гривень. Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України отримає 916 млн 226 тис гривень на відновлення автомобільних мереж.

На спільному засіданні українського та румунського урядів, що відбулося 18 жовтня у Києві Україна та Румунія підписали угоду про **будівництво мосту між пунктами пропуску Біла Церква та Сігету-Мармаціей**. Румунія вже розпочала будівництво. Також сторони планують побудувати **міст через Дунай в районі ПП Орлівка-Ісакча** в Одеській області²².

Публікації та аналітика

На сайті ІА Інтерфакс-Україна вийшло розгорнуте інтерв'ю з заступником начальника штабу – начальником відділу організації прикордонного контролю штабу Західного регіонального управління Державної прикордонної служби України Ігорем Матвійчуком, в якому можна знайти багато ексклюзивної інформації про боротьбу з чергами, оптимізацію вантажного трафіку, роботу електронної черги, нові сполучення тощо²³.

²²https://cfts.org.ua/news/2023/10/19/rumuniya_rozpochinae_budivnitstvo_mostu_mizh_punktami_propusku_bila_tserkva_ta_sigetu_marmatsiey_76872

²³ <https://interfax.com.ua/news/interview/943364.html>